

SCHOOL-IN-DE-BUURT DE BARAKKEN (MENEN)

De Barakken, gelegen in het West-Vlaamse Menen, vlakbij de Franse grens. De wijk heeft een negatief imago en er wonen meer dan twintig verschillende nationaliteiten. De noden zijn er groot.

Toen Samenlevingsopbouw midden 2013 een werking begon in De Barakken was de startvraag: "Hoe kunnen we de bewoners warm maken om op een positieve manier samen dingen te doen en opnieuw swung brengen in de wijk?"

Opbouwwerker Elyne Meulenbergs: Heel wat ouders schoven 'taal' en 'vrije tijd' als prioritaire thema's naar voor. Onvoldoende kennis van het Nederlands staat hun contacten met de leerkrachten in de weg, en maakt dat ze hun kinderen niet of nauwelijks kunnen helpen bij de schooltaken. Er is ook nood aan meer naschoolse activiteiten. Veel kinderen hebben het niet breed thuis. In de wijk is er weinig openbare (speel)ruimte en groen. Voor activiteiten moeten ze naar het centrum van Menen en daar geraken ze moeilijk.

En zo kwam de wijkschool De Vlam in de kijker. De school is eigenlijk nog de enige infrastructuur in de wijk waar bewoners elkaar ontmoeten. Ook de ligging van de school, in een groene omgeving, is een troef.

DE SCHOOLTUIN 'PIMPEN'

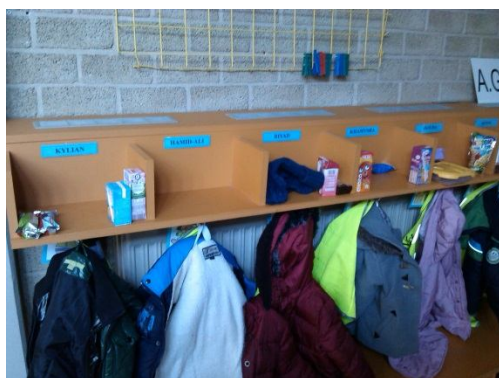
Elyne: Momenteel verkennen we met de school de mogelijkheden voor samenwerking, bijvoorbeeld over de heraanleg van de schooltuin. De tuin is een mooi groen domein maar het grasveld en het bos worden te weinig gebruikt. We bekijken nu hoe de kinderen de tuin meer kunnen gebruiken en hoe de tuin ook een invulling kan krijgen voor de buurt. Bijvoorbeeld door het aanleggen van een moestuin die de ouders onderhouden. Of door het openstellen van de tuin voor de buurtbewoners tijdens de schoolvakanties. Mensen van VELT zijn al komen kijken en suggereren de aanleg van een kleine boomgaard of een insectentuin met bijenkorven. Initiatieven die niet veel moeite vragen, niet duur zijn en toch educatief voor de kinderen. Samen werken we aan een dossier 'Pimp My schooltuin'.

Directeur Danny Demuyck: De ligging van onze school in een groene omgeving is inderdaad een troef. Voor de school en voor de buurt. We bekijken hoe de tuin 'gepimpt' kan worden met een gevarieerd activiteitenaanbod voor de kinderen. De turnleraar kwam al met het idee van een 'klauterparcours'. Dat komt van pas tijdens de turnlessen en als speeltuig tijdens de pauzes of na de schooluren. We moeten dan wel met de leerkrachten afspreken hoe we het toezicht en de veiligheid gaan organiseren. We zien wel iets in het idee van de schooltuin en de voorstellen van VELT. Daarbij moeten we een evenwicht vinden hoe, mits goede afspraken, onze schooltuin kan opengesteld worden voor een bewoners- of jeugdactiviteit.

Elyne: We kregen de kans om onze ideeën over de samenwerking tussen de school en de buurt voor te stellen op het schoolteam. De leerkrachten hebben er wel oren naar, maar ze hebben ook nog

veel vragen over wat precies van hen verwacht wordt, wat hun rol kan zijn. We zijn welkom in de leraarskamer om daar verder over te praten. En dat ga ik de komende weken doen: bij een kop koffie concretiseren wat we precies voor ogen hebben.

Samenwerken is geven en nemen. Met de bewonersgroep willen we bekijken wat de buurt kan betekenen voor de school. De leerkrachten werken hard en leveren mooi werk, maar vaak ontbreekt het hen aan tijd en energie om op alle vragen in te gaan. De bewonersgroep wil hen graag ondersteunen. Vrijwilligers kunnen taken overnemen, bijvoorbeeld invullen van de EHBO-fiches of achter de bar staan op het schoolfeest. Zo krijgen de leerkrachten mer de handen vrij voor contact met de ouders. Een ander idee is om een wijkwandeling te organiseren onder leiding van de kinderen. Dan kunnen ze tonen: "Kijk juf, hier woon ik en hier speel ik."

EEN BASISWERKING MET ANDERSTALIGE OUDERS

Elyne: Een ander initiatief is een basiswerking met anderstalige ouders waar we heel binnenkort mee starten. De gezinnen waar de thuistaal niet-Nederlands is, zijn talrijk in De Barakken. In één van de kleuterklassen bijvoorbeeld, zijn slechts 2 van de 13 kinderen Nederlandstalig. Met de oudergroep willen we de Nederlandse taal oefenen en hen meer betrekken bij de werking van de school en het buurtleven. Bedoeling is om tweewekelijks samen te komen en te praten over opvoeding, school, diensten en voorzieningen in Menen. Of we nodigen een leerkracht uit die de komende schoolactiviteiten voorstelt en de brief toelicht die de kinderen meekregen over de schooluitstap. Ouders van hun kant kunnen suggesties doen, bijvoorbeeld over het vermijden van moeilijke woorden of werken met pictogrammen.

Danny: Veel ouders zijn anderstalig en dat bemoeilijkt onze communicatie met hen. We doen al veel inspanningen: vertalen, tolken, visualiseren van onze boodschappen. Maar makkelijk is het niet. Zo'n oudergroep heeft ook voor de school een meerwaarde. Het zou fijn zijn als ikzelf of een leerkracht af en toe de kans zou krijgen om met de ouders te praten over dingen die met de school te maken hebben. Ouders krijgen nu een blaadje met het programma voor de komende maand. Maar ik merk dat veel ouders dat niet (kunnen) lezen. Meer en betere contacten met de ouders zijn een prioriteit voor ons schoolteam. We willen op een positieve manier zelf naar de ouders toestappen in plaats van te verwachten dat zij naar ons komen.

De opbouwwerkers Elyne en Emmy zijn voor de bewoners het gezicht van de buurt, niet van de school. Dat verlaagt de drempel. Ouders spreken hen aan op straat. Zij kunnen ouders met vragen of suggesties naar ons doorverwijzen. Ouders komen wellicht met voorstellen waar wij niet aan denken. En ik kan uitleggen waarom iets moeilijk of niet mogelijk is. Want die anderstalige ouders zitten, omwille van die taalbarrière, niet in het oudercomité.

EEN ROL VOOR HET STADSBESTUUR?

Schepen van Onderwijs, Griet Vanryckegem: De initiatieven van Samenlevingsopbouw en de school over 'taal' en 'vrije tijd' komen ook de Stad en de lokale samenleving ten goede. De wijkwerking in De Barakken slaagt er in om mensen samen te brengen en te motiveren om initiatieven te nemen.

Schepen van Welzijn, Berenice Bogaert: Scholen zijn meer dan leerinstituten. Ze kunnen een rol spelen in het versterken van een buurt en leggen linken naar de Stad en naar de ouders. Bijvoorbeeld in het LOP denken we na over hoe we kinderen en ouders kunnen motiveren om Nederlands te leren. Want taal is een hefboom. We werken gezamenlijk aan oplossingen voor kleuterparticipatie (allochtone ouders), de communicatie met anderstalige ouders en diversiteit.

Griet: Het initiatief in De Barakken is inspirerend voor andere wijken en scholen in Menen. De Barakken is een succes omdat daar een opbouwwerker voor vrijgesteld is die elke dag aanwezig is in de wijk. Er is een trekker en die speelt in op verschillende problematieken. Het is niet haalbaar om in iedere wijk zo iemand te hebben. Voor de Stad is het een kwestie van middelen en mensen. Ik ben er nu al van overtuigd dat het initiatief in De Barakken veel positieve gevolgen zal hebben voor de buurt, dat het een impact heeft. Het is absoluut een positieve beweging die navolging verdient.

Berenice: De vraag bij de afronding van het project zal zijn of er trekkers zijn, mensen met voldoende draagkracht om de werking verder te zetten. Wat als de professionele ondersteuning wegvalt? Er is toch een soort regisseur nodig, iemand die de planning bewaakt, de coördinatie doet, contact houdt met de Stad, de wegen kent om iets te vragen. Ideaal zou zijn dat de Stad overall iemand voltijds op de wijkwerking kan inzetten. Maar dat is niet zo. In Menen zijn er drie kansarme wijken die hulp nodig hebben, maar het budget van de Stad krimpt. De Stad is vragende partij aan Samenlevingsopbouw, en andere sectoren, voor samenwerking om wijkwerkingen te ondersteunen. Een gezamenlijke zoektocht naar welke middelen elke partner kan binnenbrengen.

CONCLUSIE

De wil tot samenwerken is er. Aan plannen geen gebrek. De komende maanden worden die concreet gemaakt. Samen met goeie afspraken over ieders inbreng en rol en met respect voor ieders autonomie. Want ... goeie afspraken maken goeie vrienden!

Met dank aan Danny Demuyne (directeur Vrije Basisschool De Vlam), Berenice Bogaert (schepen van Welzijn), Griet Vanryckegem (schepen van Onderwijs), Elyne Meulenbergs en Emmy Sintobin (Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen).

Luc Vanden Bogaerde, Bernadette Verreth
december 2014